

Warto
Bezgotówkowo

Lokalne uwarunkowania akceptacji i stosowania płatności bezgotówkowych w Polsce

„Białe plamy w akceptacji
kart płatniczych
a wykluczenie finansowe”

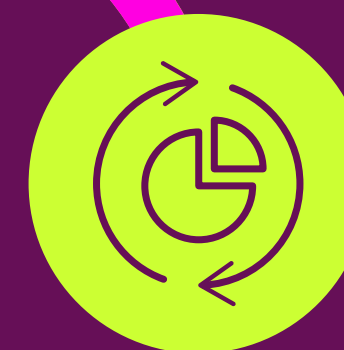
Dr Agnieszka Huterska
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Fundacja Warszawski Instytut Bankowości

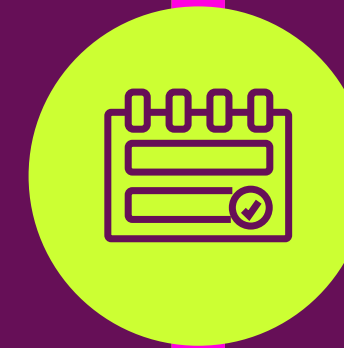
Czwarta tura badania „Białych plam” w akceptacji kart płatniczych na obszarach wiejskich w Polsce

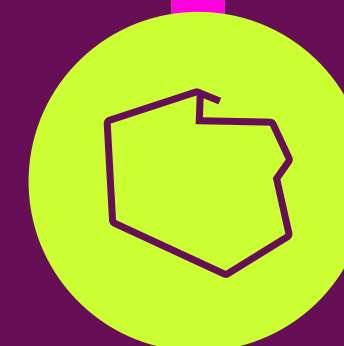
Warto
Bezgotówkowo

Badanie w ramach kampanii
Warto bezgotówkowo na zlecenie
Warszawskiego Instytutu Bankowości
zrealizowała dr Agnieszka Huterska
z zespołem

Termin realizacji badania:
wrzesień – październik 2021 r.

Zasięg badania:
Polska

Próba: **n= 838 osób**

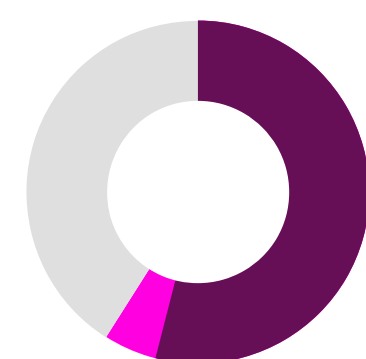
„Białe plamy” – miejscowości, w których jest przynajmniej jeden punkt handlowo-usługowy (PHU), ale mieszkańcy nie mogą w nim zapłacić bezgotówkowo, tzn. sprzedawcy akceptują tylko gotówkę.

Legenda:

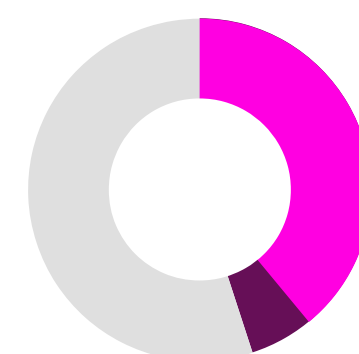
- 24** liczba miejscowości bez punktów handlowo-usługowych (PHU)
- 9** liczba miejscowości bez możliwości zapłaty bezgotówkowej – „białe plamy”

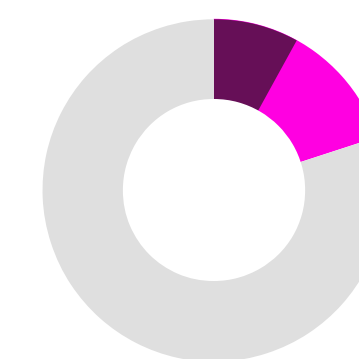
Główne wnioski z badania (2021 r.)

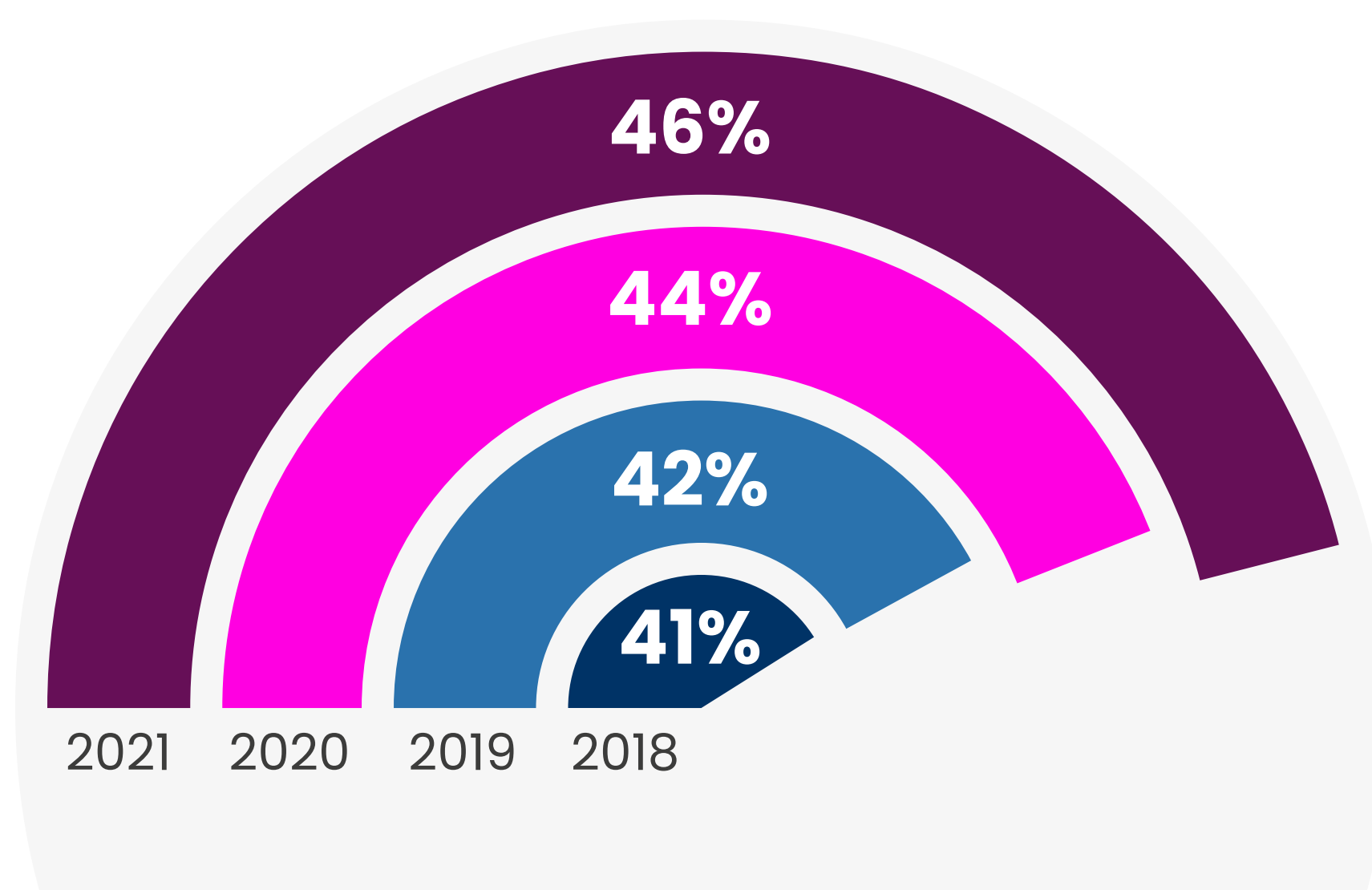
W **53,70%** wsi z badania mieszkańcy **nie mogą zapłacić bezgotówkowo** (w badaniu w 2018 r. 58,75%).

W **45,47%** wsi z badania **nie ma sklepów** (w badaniu w 2018 r. 39,21%).

W **8,23%** wsi z badania jest przynajmniej jeden sklep, ale można w nim zapłacić wyłącznie gotówką (w badaniu w 2018 r. 19,54%).

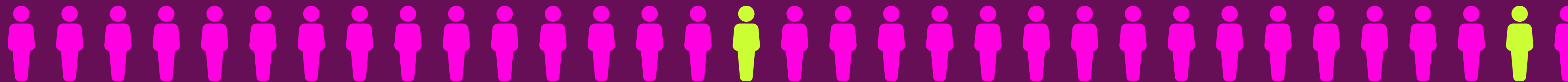
W **46,30 %** wsi z badania mieszkańcy **mogą zapłacić bezgotówkowo** w sklepie w swojej miejscowości

(w badaniu w 2018 r. 41,25%, w 2019 r. 42,26%, w 2020 r. 44,20%)

Główne wnioski z badania

8,23% ludności mieszka w miejscowościach, w których jest przynajmniej jeden punkt handlowo-usługowy, ale mieszkańcy mogą zapłacić tylko gotówką (w badaniu w 2018 r. **14,75%**),

czyli:

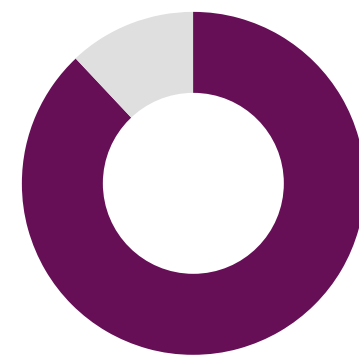

Co dwunasty mieszkaniec z przebadanej próby wsi ma w swojej miejscowości infrastrukturę handlowo-usługową, ale nie może płacić bezgotówkowo (**w 2018 roku co siódmy**).

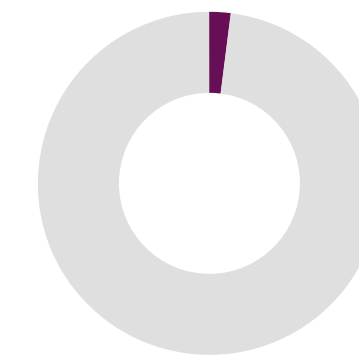
Główne wnioski z badania

Mieszkańcy **68,74%** miejscowości z próby mają możliwość zrobienia zakupów w przyjeżdżającym do wsi sklepie-samochodzie.

W **87,83%** przypadków sklep-samochód przyjeżdża regularnie.

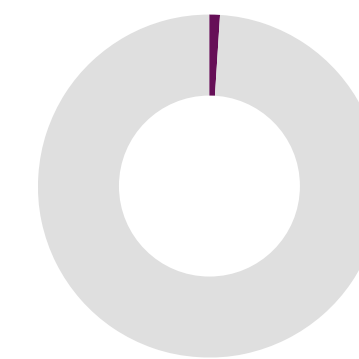
Tylko w **2,26%** przypadków sprzedawcy w sklepach-samochodach akceptują rozliczenia bezgotówkowe.

Mieszkańcy **71,56%** miejscowości, w których nie ma sklepów i „białych plam” mają możliwość zrobienia zakupów w przyjeżdżającym do wsi sklepie samochodzie.

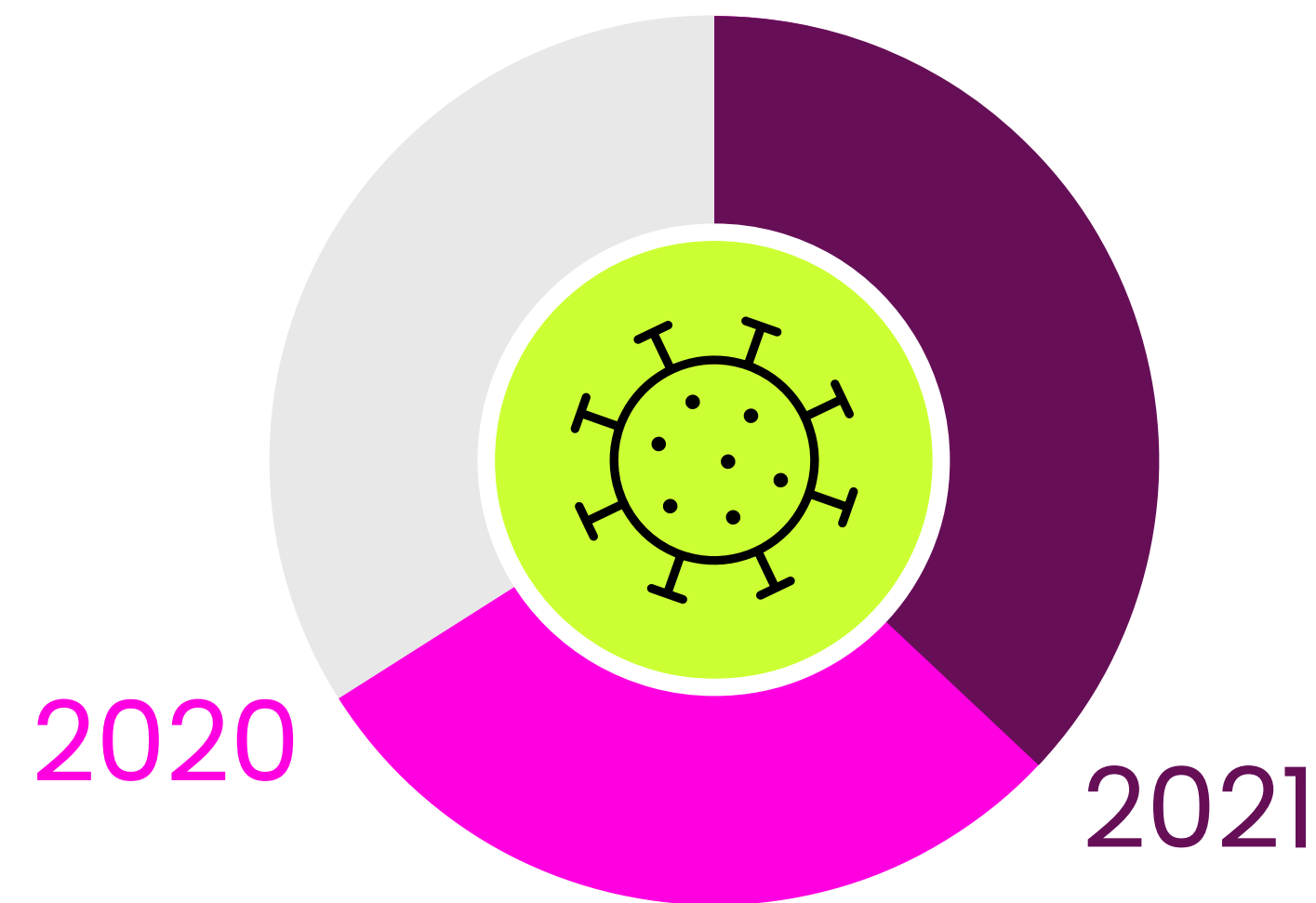

W **86,65 %** przypadków sklep-samochód przyjeżdża do miejscowości, w których nie ma sklepów i „białych plam” regularnie.

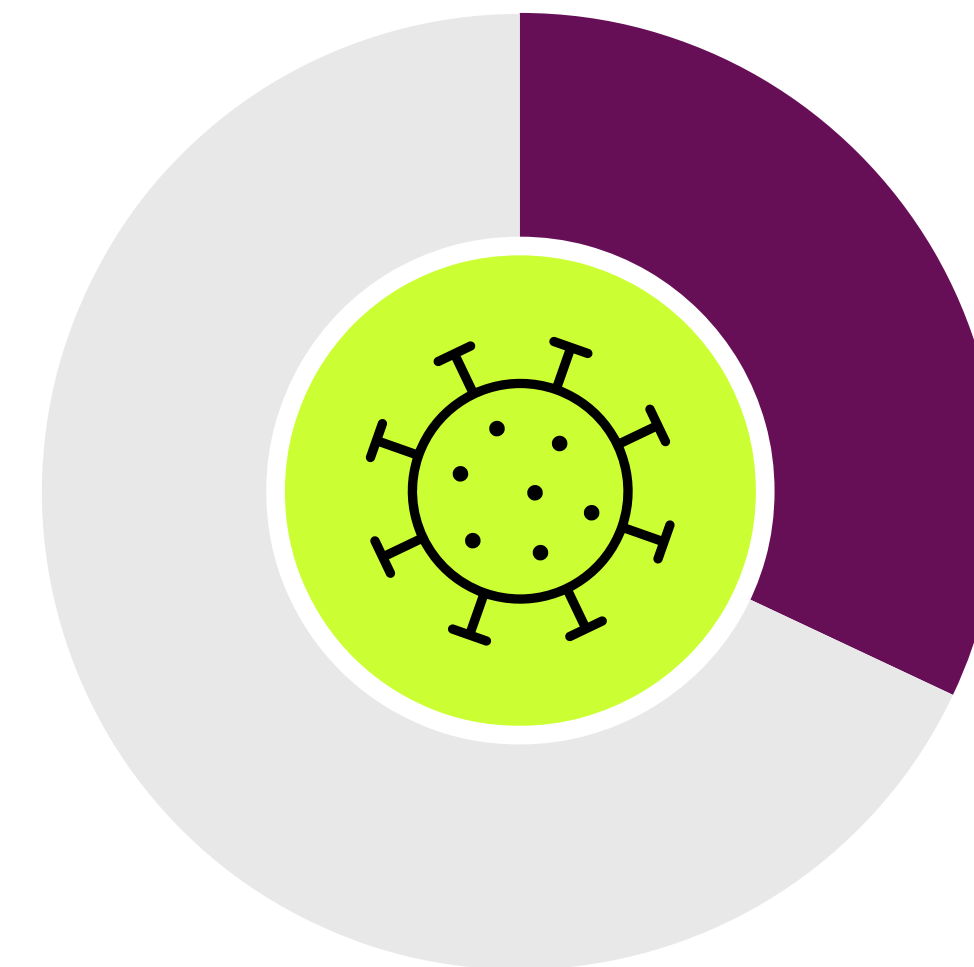
Tylko w **1,23%** przypadków sprzedawcy w sklepach-samochodach przyjeżdżających do miejscowości, w których nie ma sklepów i „białych plam” akceptują rozliczenia bezgotówkowe.

Główne wnioski z badania

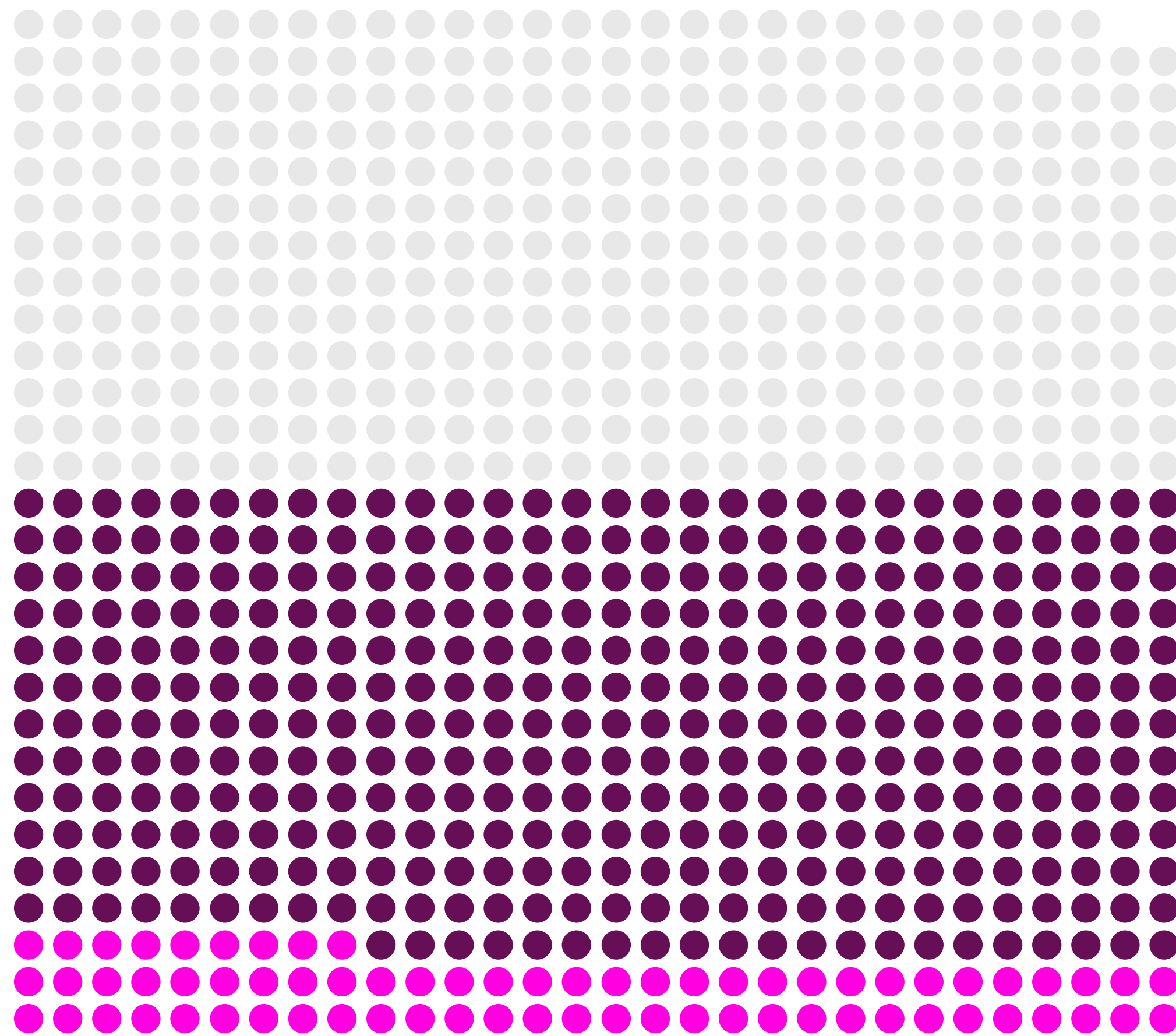

Pandemia COVID-19 w jej początkowym etapie (2020 rok) spowodowała, że sprzedawcy zaczęli preferować, aby klienci rozliczali się w sposób bezgotówkowy (**prawie 63%**). Jednakże już w 2021 roku udział ten spadł do **34%**.

W **32,5%** miejscowości sprzedawcy zachęcali klientów do rozliczeń bezgotówkowych z powodu pandemii COVID-19.

Udział miejscowości w badaniu

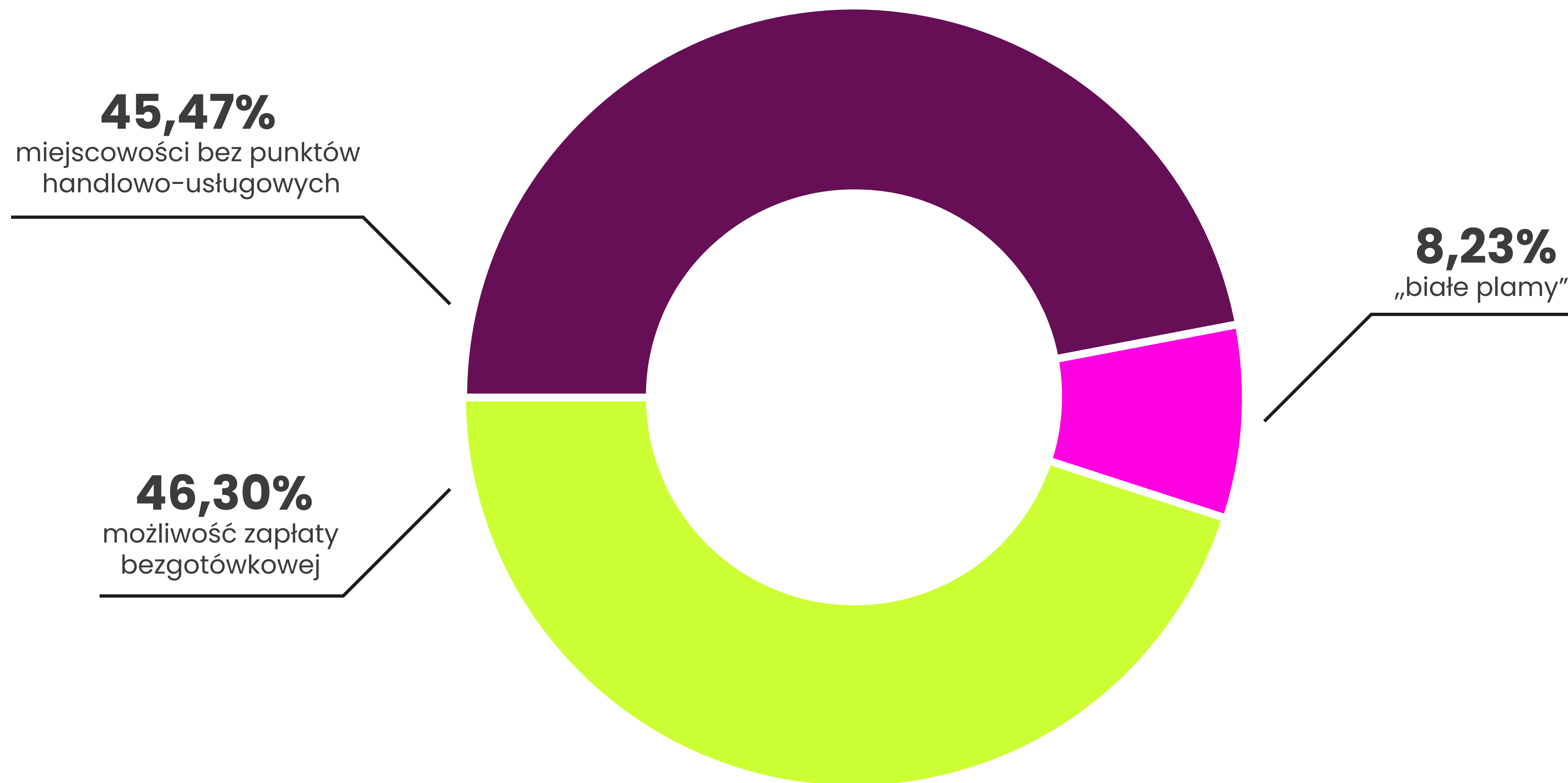
Udział miejscowości, w których mieszkańcy
**nie mają możliwości dokonania
płatności bezgotówkowych:
53,70% (450 miejscowości)**

w tym:

Udział miejscowości, w których
**nie ma punktów handlowo-usługowych:
45,47% (381 miejscowości)**

Udział miejscowości, w których są punkty
handlowo-usługowe, ale w żadnym z nich
**nie można zapłacić bezgotówkowo:
8,23% (69 miejscowości)**

Udział miejscowości w badaniu

Udział miejscowości w badaniu

dane w %

możliwość zapłaty
bezgotówkowej

brak punktów
handlowo-usługowych

„białe plamy”

suma

2021

46

45

8

100

2020

44

46

10

100

2019

42

46

12

100

2018

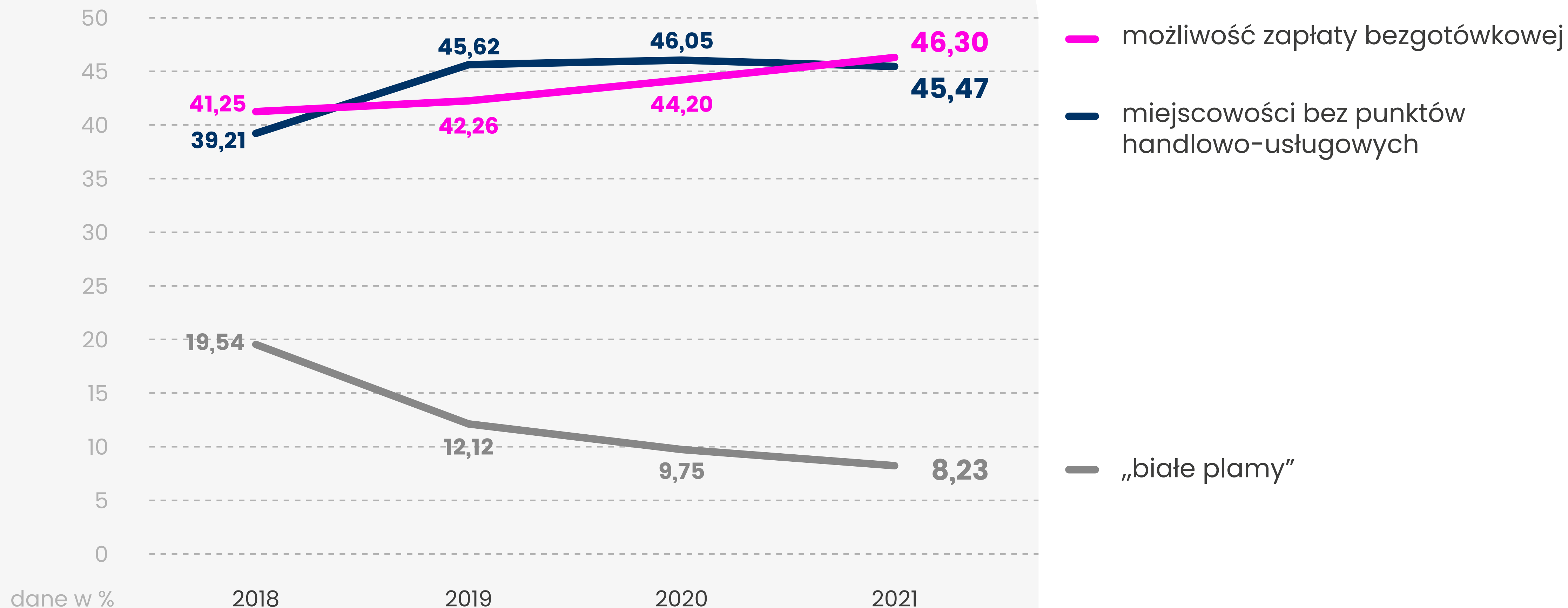
41

39

20

100

Udział miejscowości [w%]

Miejscowości bez punktów handlowo-usługowych według charakteru miejscowości

45,47 % badanych miejscowości (381 miejscowości) nie ma punktu handlowo-usługowego, w tym:

- 94,75 % (361 miejscowości) to miejscowości o charakterze wiejskim
- 4,20 % (16 miejscowości) to miejscowości o charakterze podmiejskim
- 1,05% (4 miejscowości) to miejscowości o charakterze turystyczno-wypoczynkowym

94,75%
wiejska

4,20%
podmiejska

1,05%
turystyczno-wypoczynkowa

„Białe plamy” według charakteru miejscowości

8,23 % badanych miejscowości (69 miejscowości) to „białe plamy” w akceptacji kart, w tym:

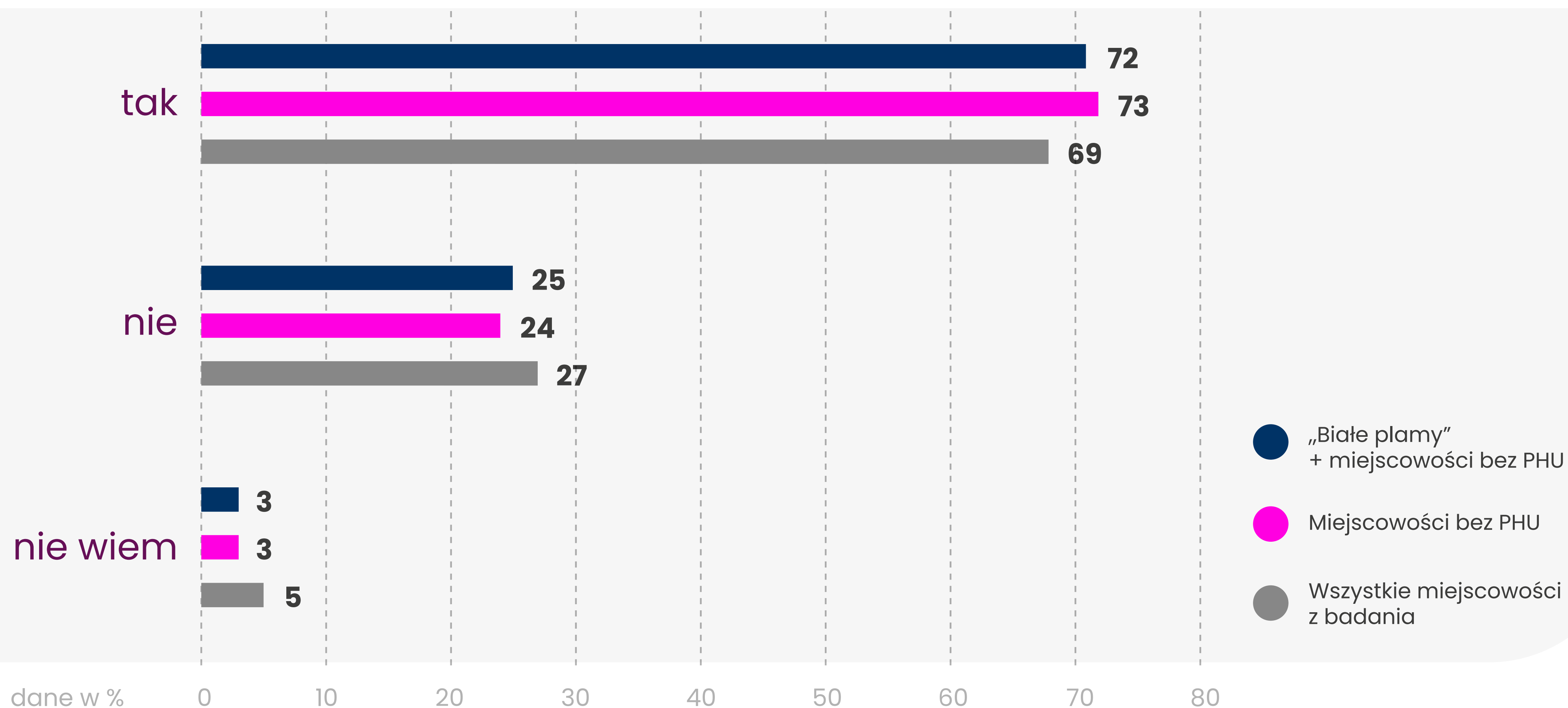
- 91,30% % (63 miejscowości) to miejscowości o charakterze wiejskim
- 7,25 % (2 miejscowości) to miejscowości o charakterze podmiejskim
- 1,45% (1 miejscowość) to miejscowość o charakterze turystyczno-wypoczynkowym

91,30%
wiejska

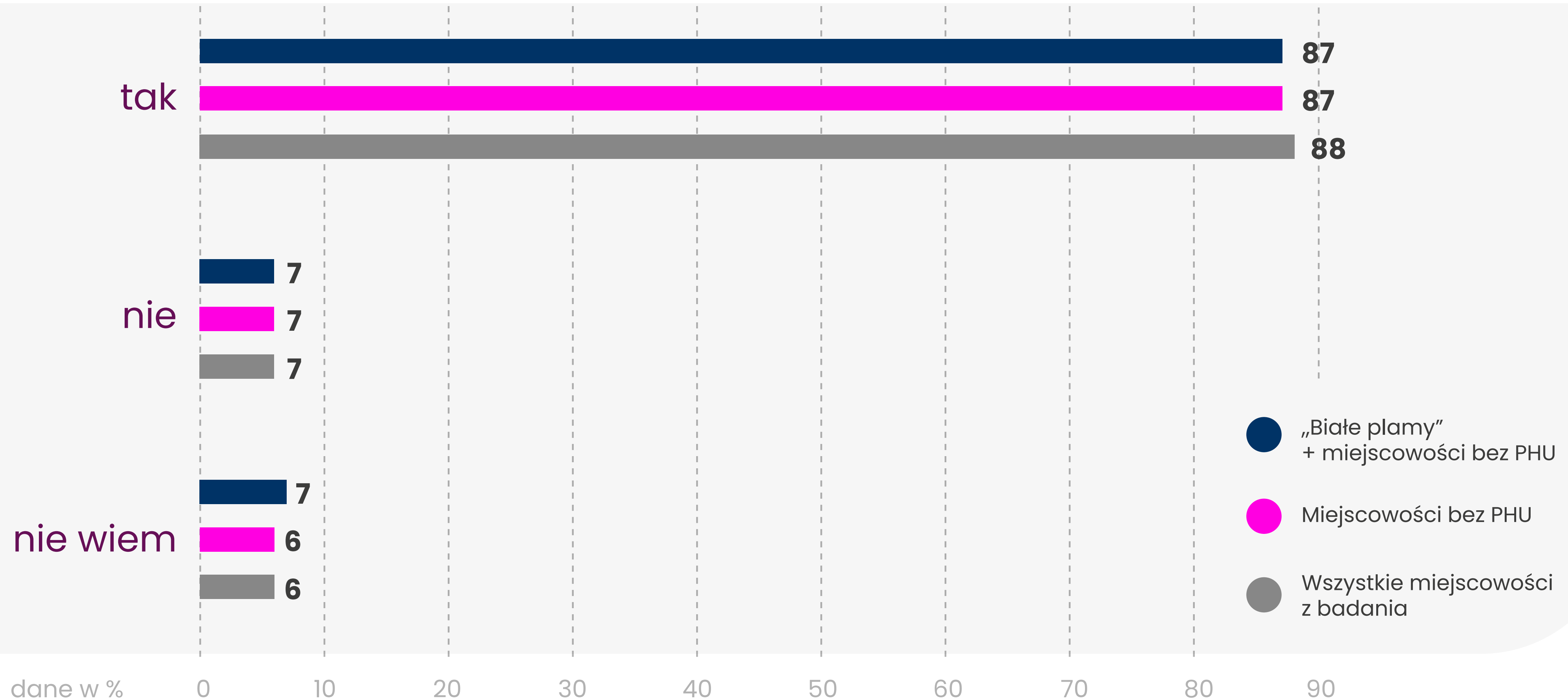
7,25%
podmiejska

1,45%
turystyczno-wypoczynkowa

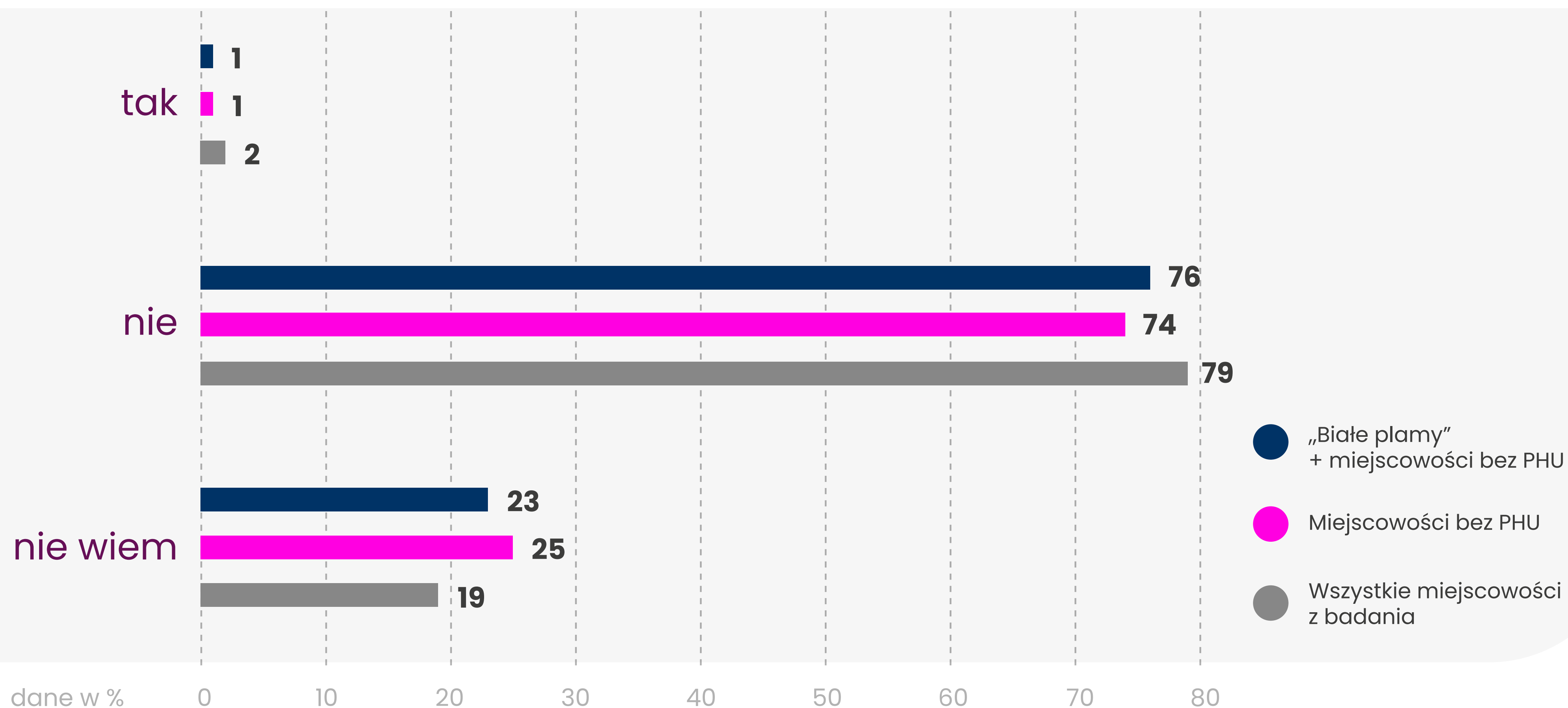
Możliwość robienia zakupów w sklepie-samochodzie (handel obwoźny)

Czy sklep-samochód przyjeżdża do miejscowości regularnie?

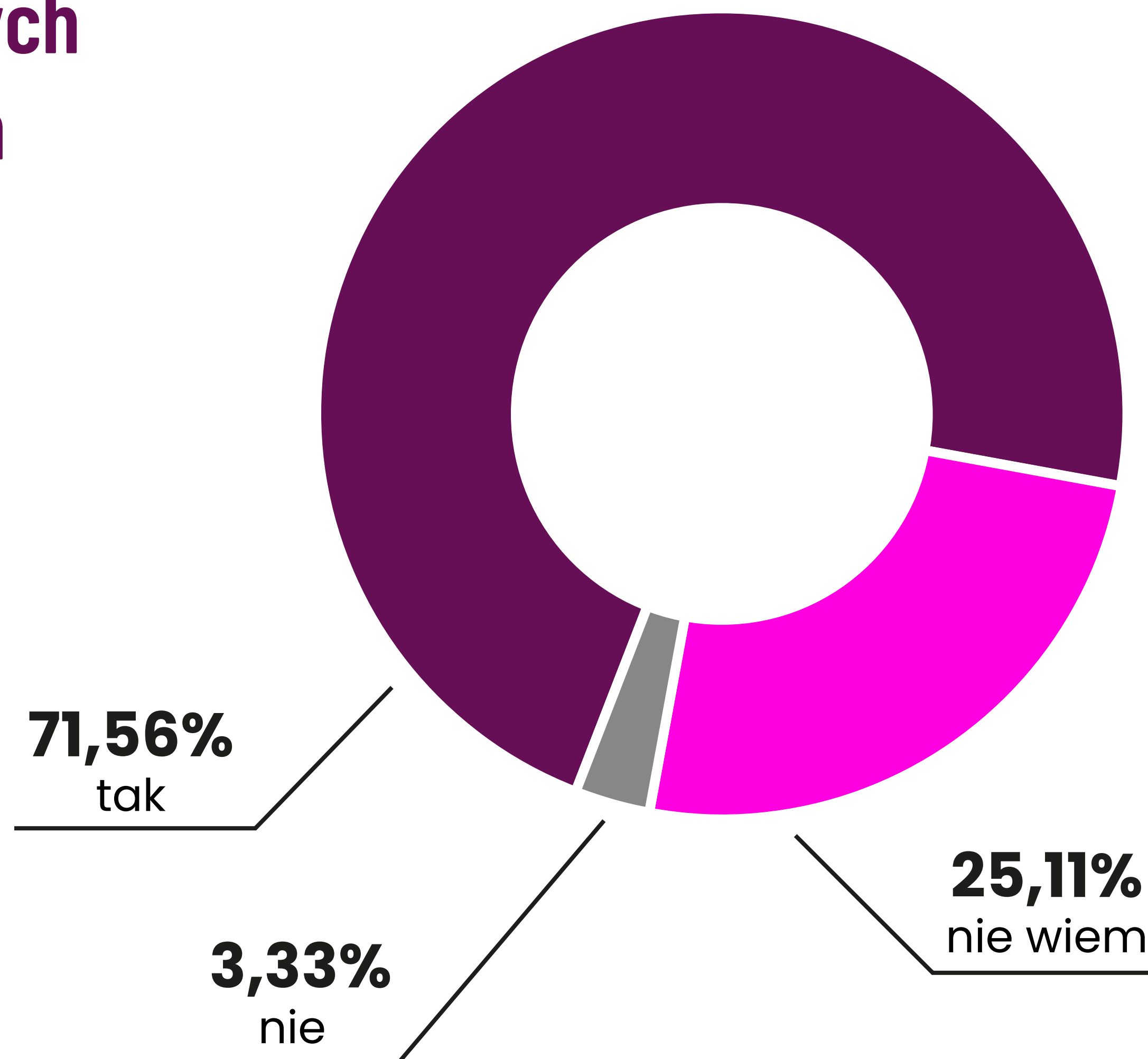

Możliwość zapłaty bezgotówkowej w sklepie-samochodzie

Możliwość robienia zakupów w sklepie-samochodzie (handel obwoźny) w miejscowościach pozbawionych punktów handlowo-usługowych i „białych plamach”

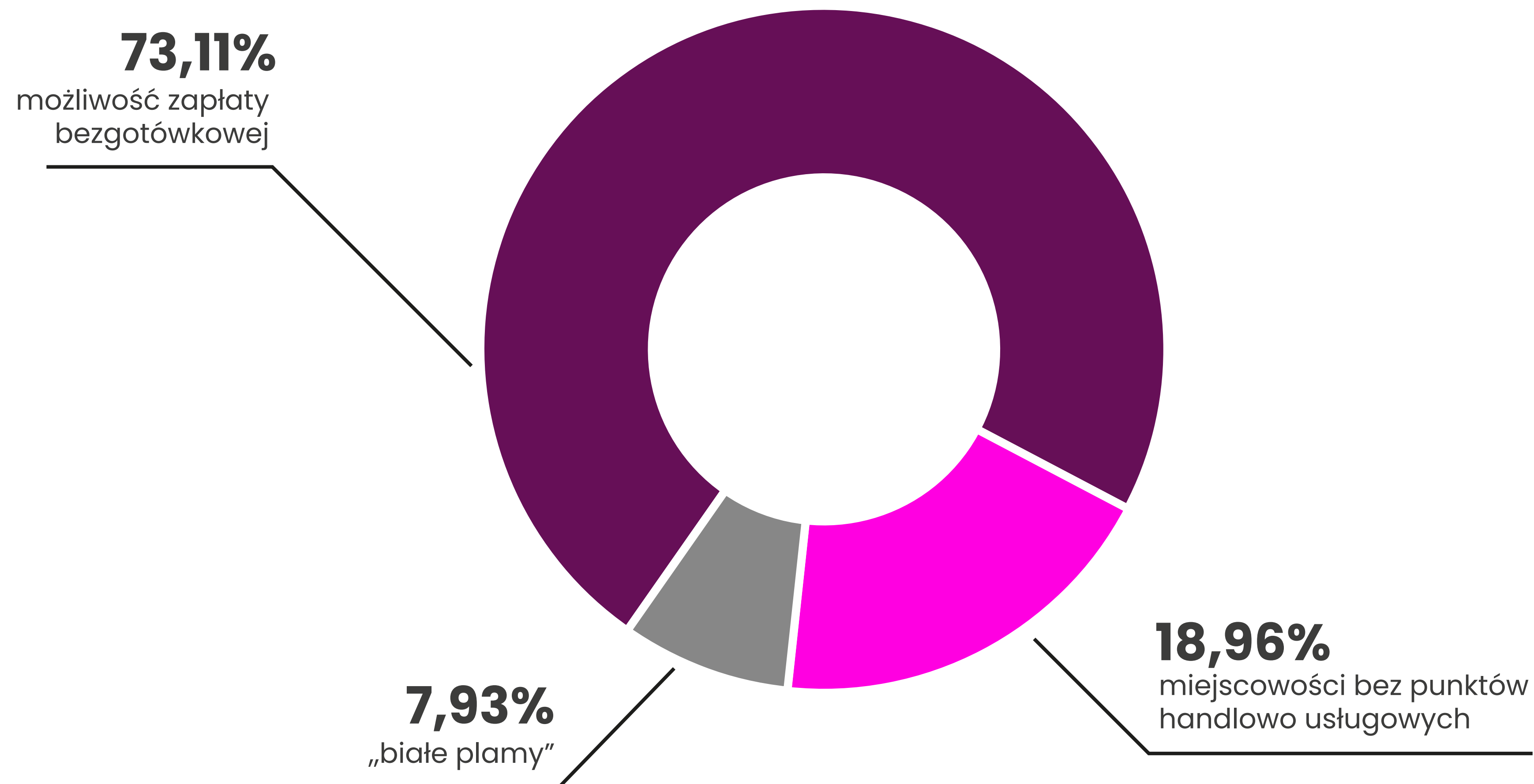
Tylko w **1,23%** tego typu sklepów
(z badanej próby cztery odpowiedzi)
można zapłacić kartą.

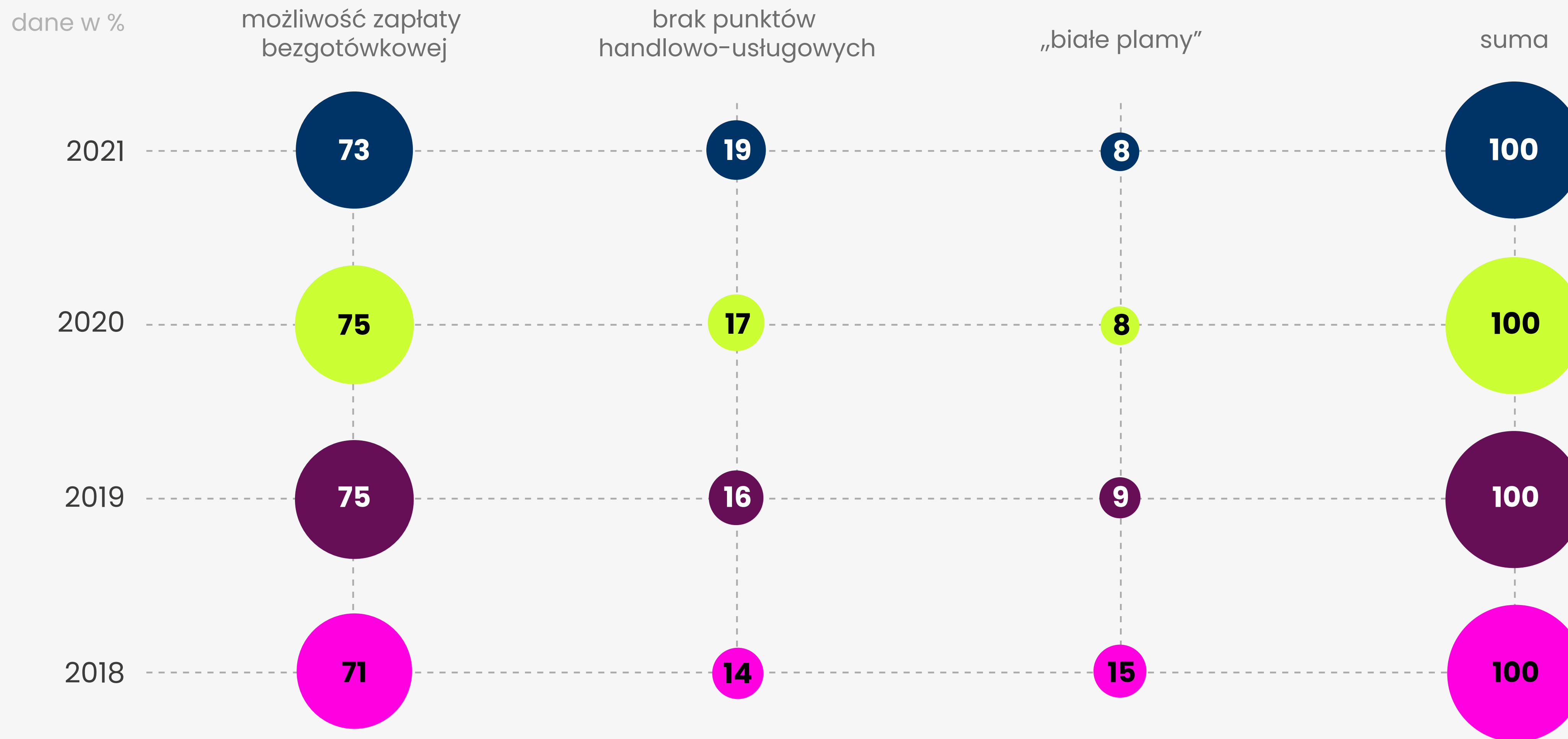
Odległości w kilometrach do najbliższego bankomatu, stacji paliw, supermarketu (2021 r.) – „białe plamy” i miejscowości bez punktów handlowo-usługowych

dane w km	BANKOMAT	ODDZIAŁ BANKU	STACJA PALIW	SUPERMARKET
mediana	7	7	6	7
średnia	7,12	7,18	6,77	7,41
minimum	1	1	0,5	0,5
maksimum	20	20	40	20

Udział ludności (w %) w miejscowościach

Udział miejscowości w badaniu

Liczba ludności w poszczególnych kategoriach miejscowości

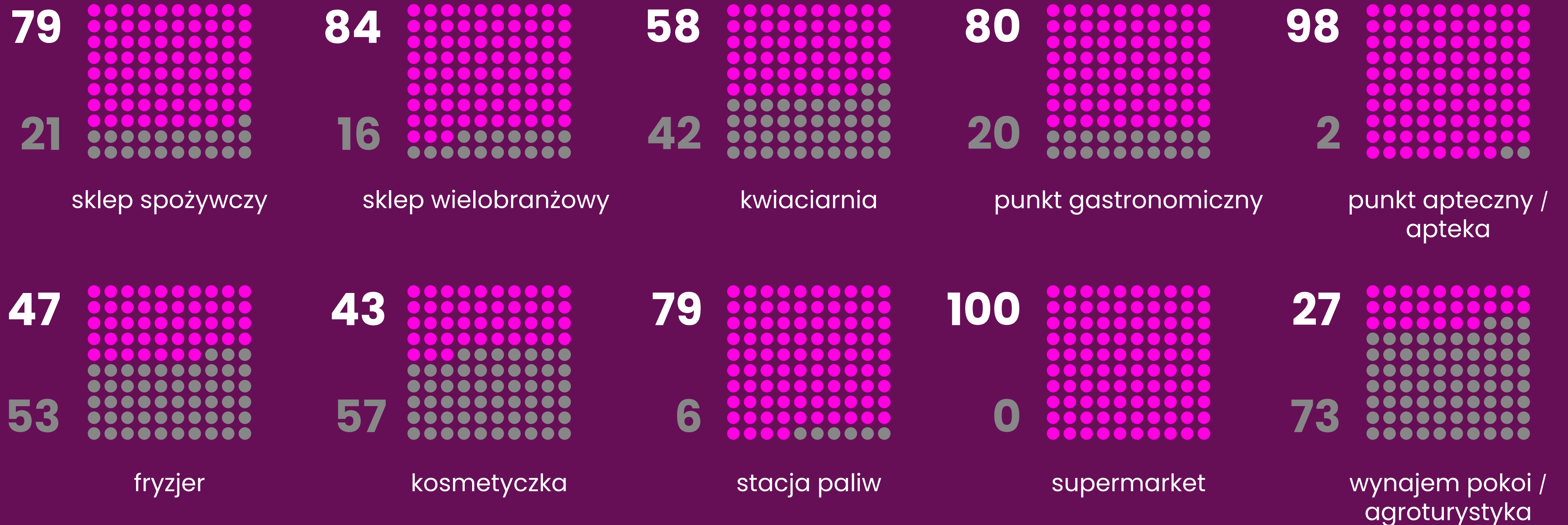
	Brak punktu handlowo – usługowego	„Białe plamy”	Można zapłacić bezgotówkowo	Wszystkie miejscowości
łączna liczba ludności	76 887	32 176	296 474	405 537
mediana	150	350	500	280
średnia	202	466	764	484
maksimum	2 000	2 600	4 000	4 000
minimum	7	90	20	7

Dostępność płatności bezgotówkowych oraz luki w akceptacji kart płatniczych według branż

● dostępność płatności bezgotówkowych

● luki w akceptacji płatności bezgotówkowych

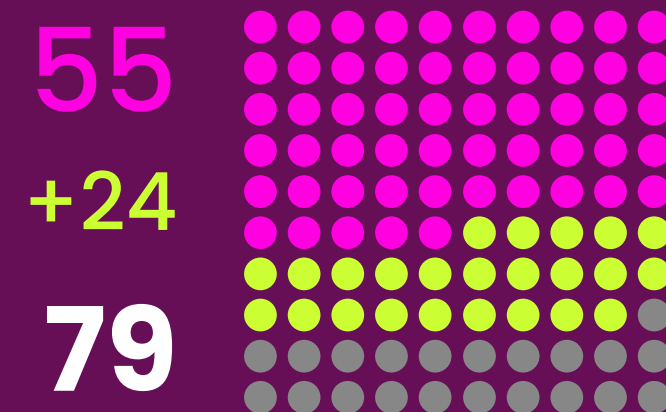
dane w %

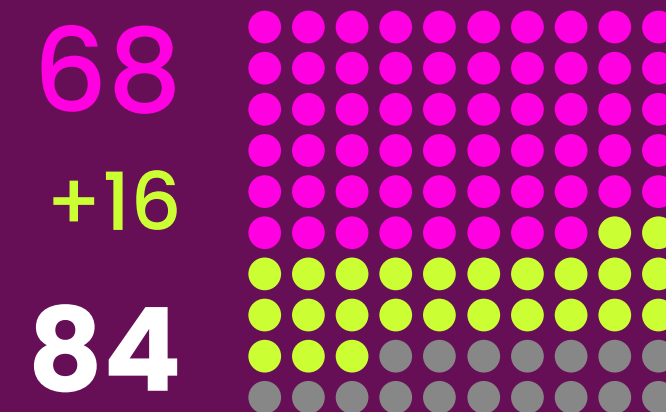
Dostępność płatności bezgotówkowych oraz luki w akceptacji kart płatniczych według branż (zmiana roczna)

2020
zmiana
2021

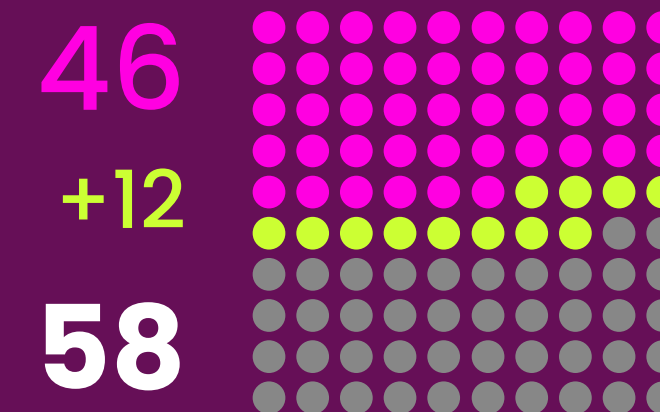
dane w %

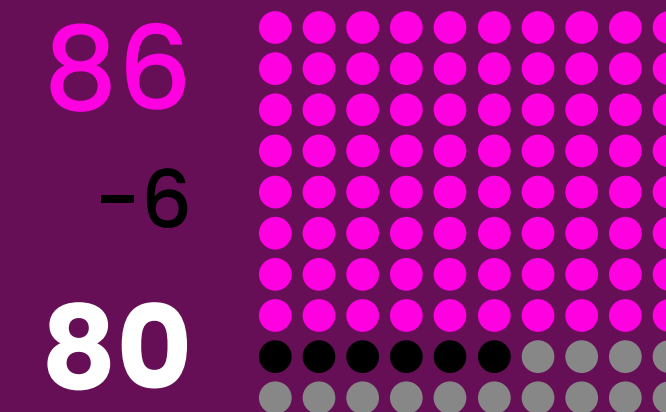
sklep spożywczy

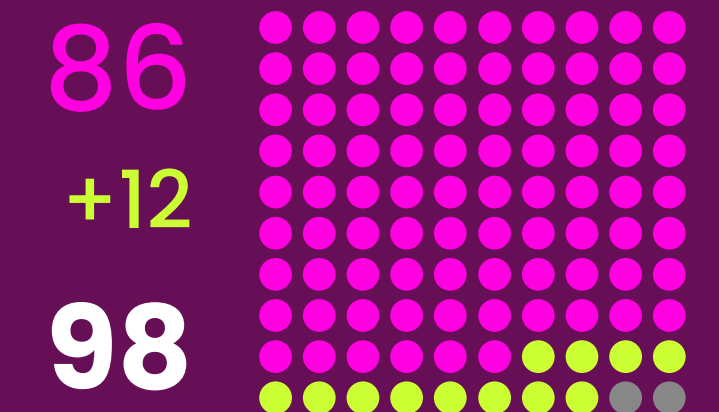
sklep wielobranżowy

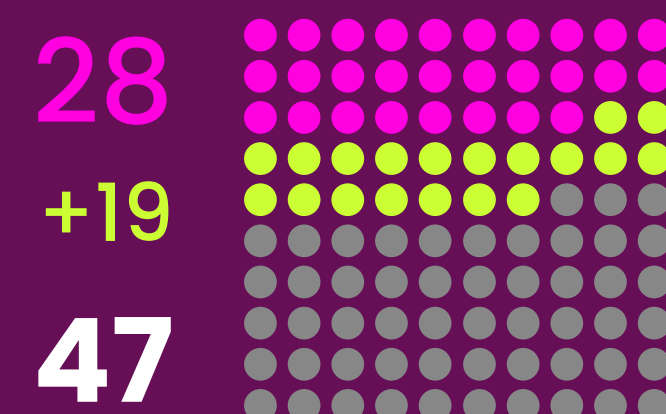
kwiaciarnia

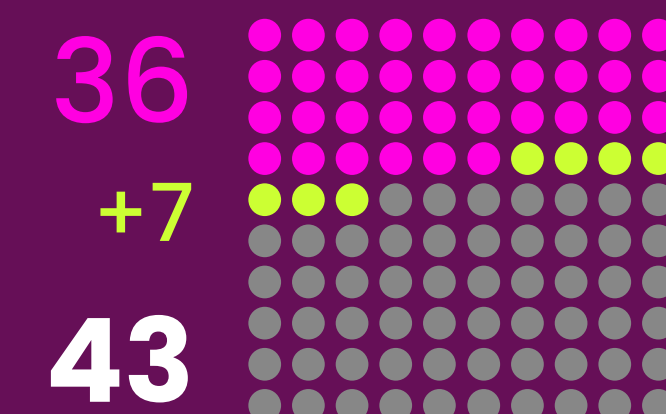
punkt gastronomiczny

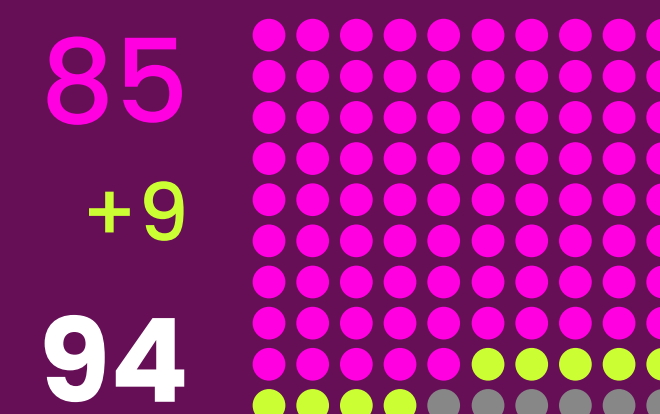
punkt apteczny /
apteka

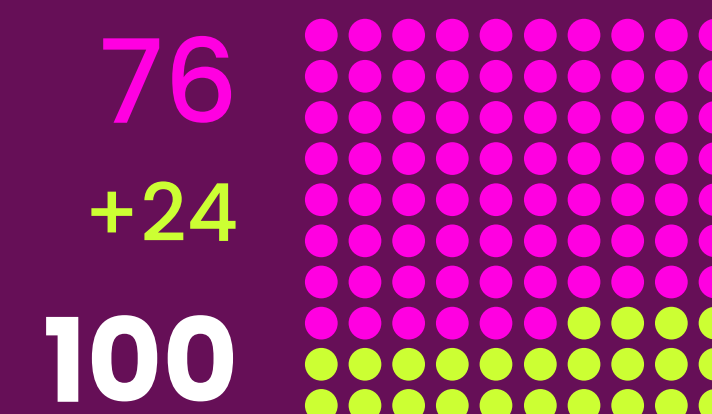
fryzjer

kosmetyczka

stacja paliw

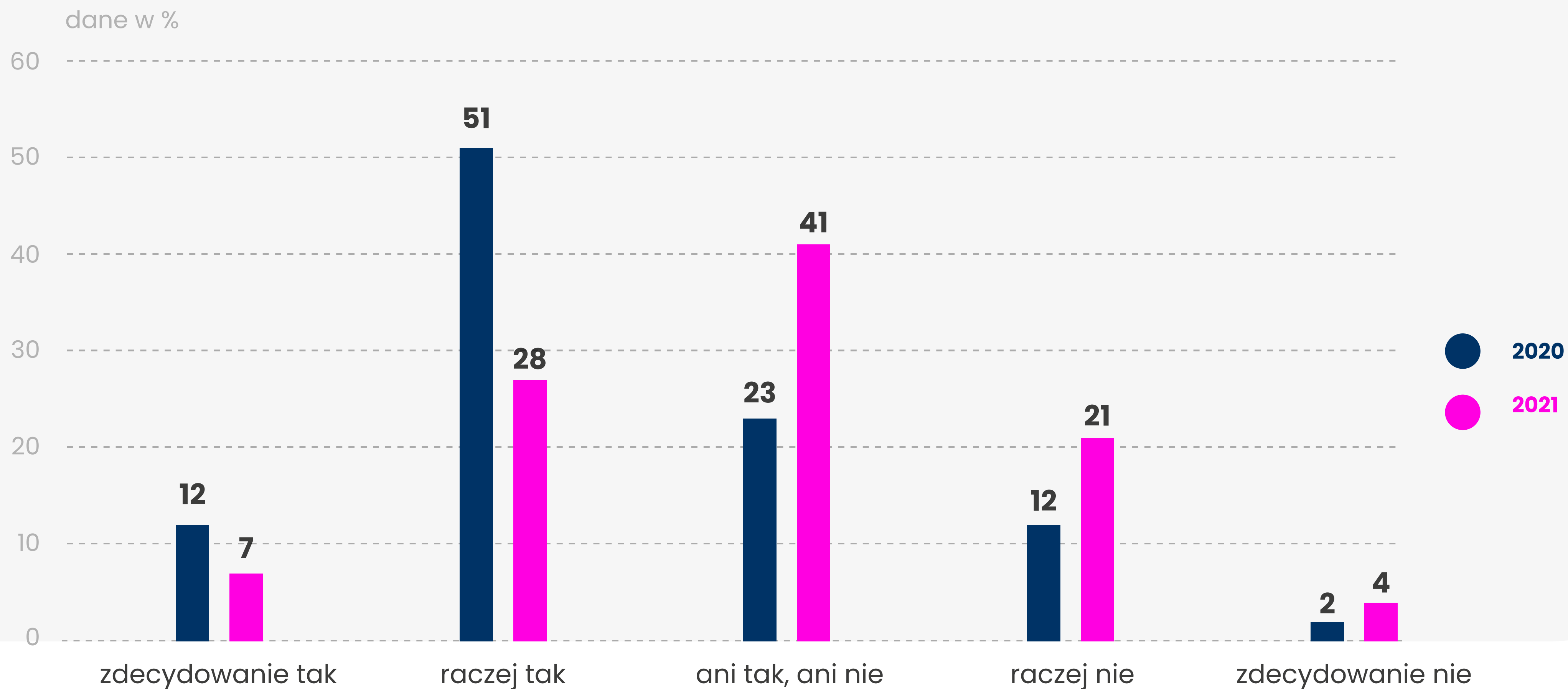

supermarket

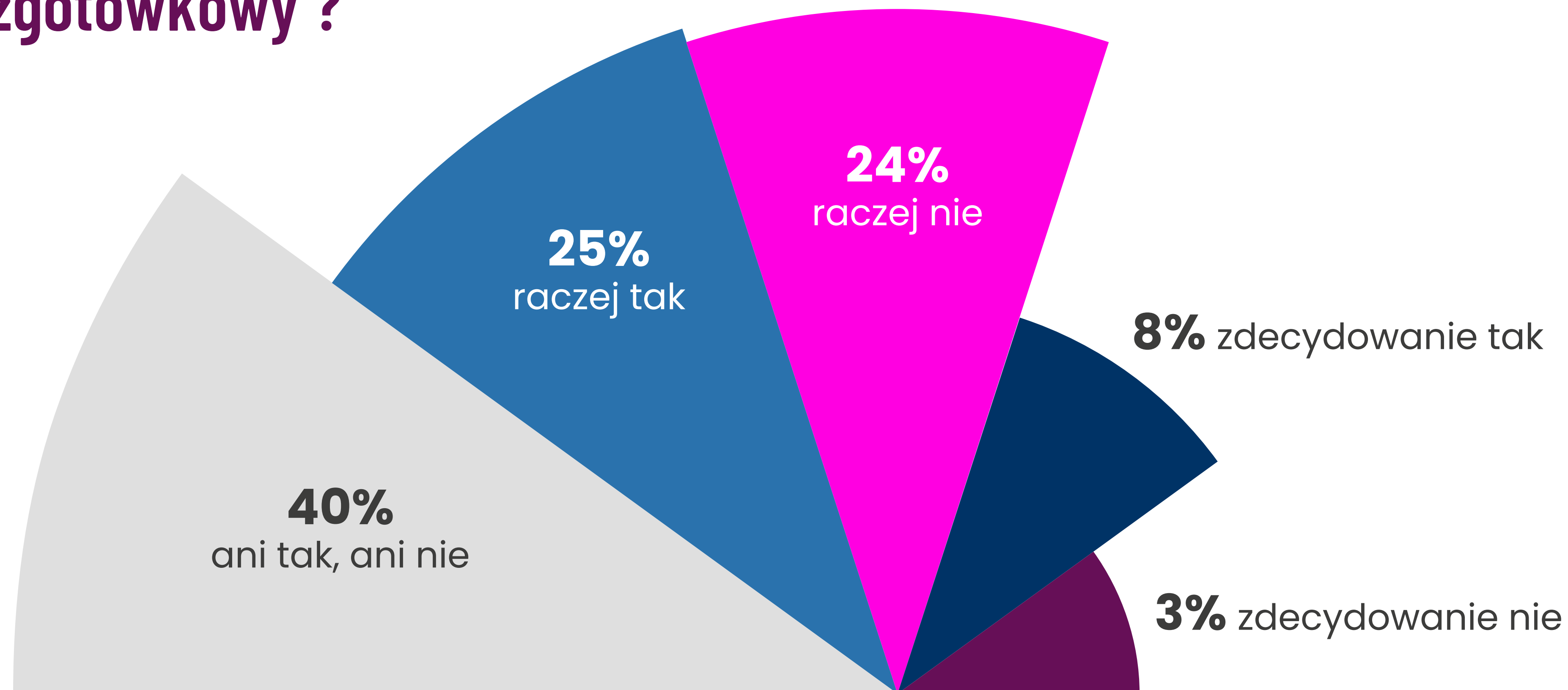

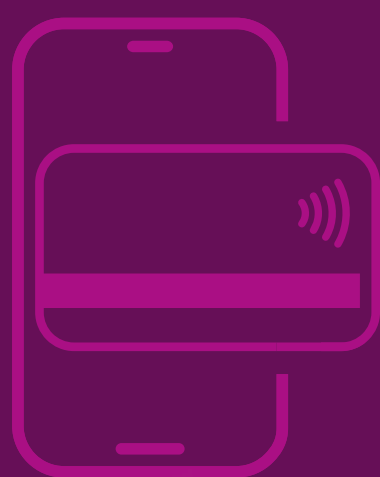
wynajem pokoi /
agroturystyka

Czy sprzedawcy w miejscowości zaczęli z powodu COVID preferować aby kupujący płacili kartą, a nie gotówką?

Czy sprzedawcy w miejscowości zaczęli z powodu pandemii COVID-19 zachęcać kupujących do płacenia w sposób bezgotówkowy ?

Warto
Bezgotówkowo

Dziękujemy za uwagę i zapraszamy do kontaktu!

Fundacja Warszawski Instytut Bankowości
Julia Dobrzańska
jdobrzanska@wib.org.pl

Autor i wykonawca projektu
dr Agnieszka Huterska
agnieszka.huterska@umk.pl